

**Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
i
Hrvatska gospodarska komora**

**Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2011. do
2013. godine**

Zagreb, listopad 2011.

I. UVOD

Sektor vinogradarstva i vinarstva desetljećima je bio jedna od stožernih grana hrvatske poljoprivrede koja, osim što značajno doprinosi dohotku nekoliko desetaka tisuća proizvođača, ima veliki utjecaj na očuvanje hrvatske kulture, tradicije, krajobraza te ima značajan utjecaj na stvaranje prepoznatljivosti hrvatskog turizma.

U proteklom su razdoblju mjere hrvatske poljoprivredne politike u sektoru uglavnom bile usmjerene na obnovu proizvodnih potencijala u vinogradarstvu. S obzirom na skorašnje članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji od izuzetne je važnosti da se u Hrvatskoj usvoje mjere potpora sektoru koje su na tragu europskih mera. Na taj će se način osigurati bolja pripremljenost sektora za članstvo u Europskoj uniji te bolja iskorištenost mogućnosti koje članstvo nudi.

U sklopu priprema za članstvo u Hrvatskoj gospodarskoj komori osnovano je Udruženje vinarstva s ciljem udruživanja malih, velikih i srednjih vinara kako bi se ostvarili interesi svih hrvatskih vinogradara, vinara i općenito interes RH. Glavne zadaće Udruženja jesu brendiranje Hrvatske kao vinske zemlje, poticanje izvoza, otvaranje novih tržišta, jači prodor na domaće tržište te pozicioniranje Hrvatske na vinskoj karti svijeta.

Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2011. do 2013. godine daje pregled mera koje će se do ulaska Hrvatske u Europsku uniju financirati iz prepristupnog fonda IPARD te iz nacionalnog proračuna. Predložene su mera u vrlo visokom stupnju usklađene s mjerama koje se primjenjuju u zemljama članicama.

Glavni cilj predloženih mera jest povećanje konkurentnosti hrvatskog vinogradarstva i vinarstva te stvaranje imagea Hrvatske kao zemlje poznate po proizvodnji kvalitetnih vina, s posebnim naglaskom na vina proizvedena iz autohtonih sorti.

Kako bi se osigurao daljnji razvoj vinogradarstva i vinarstva u Republici Hrvatskoj nakon što je dosadašnji sustav potpore u vinogradarstvu prilagođen kroz razdoblje pristupanja pa sve do ulaska u Europsku uniju uvjetima Zajedničke poljoprivredne politike, namjera je na nacionalnoj razini uspostaviti program za vino koji je u svojem sadržaju u skladu s programima za vino država članica Europske unije (*pojedini primjeri u privitku*).

Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2011. do 2013. godine se temelji na odredbama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“ broj 149/09 i 22/11) koji predstavlja harmonizaciju s temeljnim propisom koji uređuje zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda u državama članicama Europske unije, uključujući i sektor vinogradarstva i vinarstva.

Provodenjem ovoga Programa na nacionalnoj razini bit će osigurani preduvjeti da se takav program nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju provodi i većim dijelom financira sukladno odredbama Uredbe Vijeća 1234/2007 kojom se uspostavlja zajednička organizacija poljoprivrednog tržišta i specifične odredbe za određene poljoprivredne proizvode.

II STANJE U SEKTORU VINOGRADARSTVA I VINARSTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

II. 1. Statistički pokazatelji

Zbog različitosti klimatskih i pedoloških uvjeta, vinogradarska područja Republike Hrvatske podijeljena su na dvije regije: Kontinentalna Hrvatska i Primorska Hrvatska. Svaka regija podijeljena je na podregije, vinogorja i vinogradarske položaje.

Prema podacima Državnog zavodu za statistiku RH, a na osnovu baznog istraživanja o strukturi vinograda u 2009. godini, registrirano je 59.998 proizvođača dok je ukupna površina pod vinogradima u Republici Hrvatskoj u 2010. godini iznosila 34.000 ha (Tabela 1 u primitku).

U 2011. godini u Republici Hrvatskoj je temeljem podataka iz ARKOD-a registrirano 42.022 poljoprivrednih gospodarstva sa prijavljenih 20.768 ha površina vinograda (Tabela 2 u primitku).

U strukturi proizvodnje dominiraju mala usitnjena gospodarstva pa tako od gotovo 60 tisuća proizvođača grožđa, njih 91% obrađuju površine manje od 1 ha. Proizvođači koji obrađuju od 1 do 5 ha čine 8% od ukupnog broja proizvođača. Proizvođača većih od 5 ha ima svega 338 i oni čine manje od 1% u ukupnom broju, međutim obrađuju 31% površina pod vinogradima (Tabela 3 u primitku).

U 2010. godini proizvedeno je 207.743 tona grožđa na 145 mil. rodnih trsova. Najznačajnije sorte grožđa u Hrvatskoj su graševina, plavac mali, malvazija istarska, plavina i debit. Zastupljenost ovih sorta iznosi 46,2%. Ostalih 53,8% čini 35 sorata čiji je pojedinačni udio manji od 3,6 % (Tabela 4 u primitku).

U zadnjih pet godina proizvodnja vina bilježi stalan porast te je u 2010. godini iznosila 1.433.000 hektolitara što je za 15% više od proizvodnje u 2005. godini. Prema podacima Hrvatskog zavoda za vinogradarstvo i vinarstvo (sada - Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo) iz 2007. godine, od ukupne proizvodnje vina oko 60% proizvodnje čine kvalitetna vina.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za vinogradarstvo i vinarstvo u 2007. godini u Tabeli 5 navedeno je 50 najvećih proizvođača u prometu vina u RH u 2007. godini čiji je udio oko 85 % ukupnog prometa vina u RH.

Uvoz vina i količinski i vrijednosno u razdoblju od 2000. do 2008. godine raste tako da je u 2004. godini vrijednost uvoza vina po prvi puta premašila vrijednost izvoza. Od 2009. godine bilježi se trend pada uvoza vina (Tabela 6 u primitku).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku ukupni uvoz vina u 2010. godini iznosio je 148.330 hektolitara vrijednosti 21 mil. USD što u odnosu na 2008. godinu kada je uvoz bio vrijednosno najveći predstavlja količinsko povećanje od 4% i vrijednosno smanjenje od 22% (Tabela 7 u primitku).

U 2010. godini izvezeno je vina u vrijednosti od 11,7 mil. USD što u odnosu na 2008. godinu kada je ostvaren najveći vrijednosni izvoz (13,7 mil. USD) predstavlja smanjenje od 15%. (Tabela 7 u primitku).

Najveći količinski izvoz vina ostvaren je 2002. godine i to 107.530 hektolitara nakon čega se bilježi pad te je u 2010. izvezena najmanja količina od 24.630 hektolitara što predstavlja smanjenje za 77% u odnosu na 2002. godinu.

Prema ekonomskim grupacijama najveći izvoz vina ostvaren je u zemlje CEFTA-e i to 51% te zemlje EU-a, 39% (Tabela 8 u privitku). Uvoz vina daje sličnu sliku odnosno najviše se uvozi iz zemalja CEFTA-e 65% i zemalja EU 29% (Tabela 8 u privitku).

Glavna izvozna tržišta vina Republike Hrvatske su Bosna i Hercegovina i Njemačka koje zajedno čine 66% ukupnog izvoza vina (Tabela 10 u privitku).

Uvoz se najviše realizira iz Makedonije, Bosne i Hercegovine te Francuske odakle se uvozi 65% od ukupnog uvoza vina (Tabela 11 u privitku).

Izvozne cijene vina osjetno su rasle u proteklih deset godina. Tako je u 2010. godini prosječna izvozna cijena vina iznosila 477 USD/hl što je gotovo pet puta veća cijena u odnosu na 2000. godinu. Uvozne cijene vina također bilježe rast, ali na puno nižoj razini. Najviša razina prosječne uvozne cijene zabilježena je u 2008. godini kada je iznosila 180 USD/hl. Ovi su pokazatelji dokaz da u strukturi hrvatskog izvoza dominiraju vina visoke kvalitete, dok su u uvozu zastupljena vina nižih cjenovnih kategorija.

II. 2 Tržište i potrošnja vina u Hrvatskoj

Prosječna potrošnja vina u Hrvatskoj na temelju proizvodno-potrošnih bilanci procijenjena je na 28 litara/stanovniku, čime se Hrvatska izjednačila s prosječnom potrošnjom u EU. Međutim, Hrvatska kao Mediteranska zemlja još uvijek zaostaje za potrošnjom vina u Mediteranskim zemljama. Tako primjerice, prema istoj metodologiji, potrošnja vina u Francuskoj iznosi 46 l/stanovniku, Portugalu 44 l/stanovniku, Italiji 36 l/stanovniku.

Hrvatska je posebnost i nabava vina izvan formalnih sustava distribucije. Naime, preko 50% konzumiranog vina je iz vlastite proizvodnje, poklon od rodbine koja također sama proizvodi vino ili je kupljeno u rinfuznom obliku. Smanjenje ovakvog oblika potrošnje predstavlja veliku priliku za unaprjeđenje trženja vina.

Za Hrvatsku je od iznimne važnosti turistička potrošnja vina kao i razvoj vinskog turizma. Naime, vinogradarsko-vinski sektor i turizam međusobno su vrlo usko povezani. S jedne strane razvijeni turistički sektor doprinosi rastu potrošnje vina dok s druge strane razvoj vinskog turizma obogaćuje turističku ponudu. Stoga sastavni dio prilikom prezentiranja pojedinih turističkih destinacija i njihovih prirodnih i kulturnih posebnosti jeste gastronomска ponuda pojedinog područja u kojem vino ima stožernu ulogu. Veći naglasak na vinske ceste i posjete vinarijama kao i posebnost vinogradarskog krajobraza može obogatiti turističku ponudu i doprinijeti povećanoj potrošnji vina. Boljim povezivanjem turizma i vinarstva povećao bi se i "tihi izvoz" odnosno plasmana vina inozemnim potrošačima na domaćem tržištu koji je po pitanju distribucije proizvoda osjetno jeftiniji i učinkovitiji.

Ulaskom Hrvatske u EU doći će i do značajne promjene u vanjsko trgovinskoj politici i to u nekoliko smjerova. Prije svega, u razmjeni vina sa zemljama članicama neće se primjenjivati carina niti u uvozu niti u izvozu. Iz Tabele u nastavku je vidljivo da će dosadašnji uvoz unutar carinskih kvota biti zamijenjen s potpuno slobodnim uvozom bez količinskih ograničenja. Smanjenje carinske zaštite pri uvozu vina iz zemalja članica za posljedicu može imati pad uvoznih cijena i rast uvoza vina.

Tabela: Uvoz vina iz zemalja članica prije i nakon ulaska u EU

Tarifna oznaka	Do ulaska u EU			Nakon ulaska u EU
	Carinska kvota (hl)	Preferencijalna stopa carine unutar kvote (%)	Stopa carine na uvoz količina izvan kvote	
2204	900	50% od osnovne stope carine	Osnovna stopa	0%
220410	14.000	0%	Osnovna stopa	
220421				
220429	8.000	0%	Osnovna stopa	

Osim toga, biti će otkazani bilateralni trgovinski ugovori koje Hrvatska primjenjuje, prije svega ovdje se misli na zemlje članice CEFTA-e. Od dana pristupanja u razmjeni vina sa zemljama članicama CEFTA primjenjivat će se odredbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koje ove zemlje imaju s EU. Za Hrvatsku je posebno važno otkazivanje ugovora s BiH s obzirom da se do ulaska vino u BiH izvozi bez plaćanja carina i bez količinskih ograničenja. Danom ulaska u EU, Hrvatska će u BiH vino izvoziti unutar utvrđene kvote.

Tabela: Izvoz vina u BiH prije i nakon ulaska u EU

Do ulaska u EU	Nakon ulaska u EU za sve zemlje članice uključivo i RH				
	Tarifna oznaka	Naziv	Kvota (hl)*	Preferencijalna stopa carine unutar kvote (%)	Carina za količine koje premašuju kvotu
0% bez količinskih ograničenja za svo vino	ex 2204 10	Kvalitetno pjenušavo vino	6000	0%	15% + 0,5 KM/l
	ex 2204 21	Vino od svježeg grožđa			

* godišnje povećanje se primjenjuje dok kvota ne dostigne maksimum od 8.000 hl.

Pored toga, doći će do promjene visine osnovne stope carine za uvoz iz trećih zemalja (primjerice Čile, Australija, Novi Zeland itd.). Naime, Hrvatska neće primjenjivati carine koje se obvezala primjenjivati svojim članstvom u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji nego će primjenjivati carine koje primjenjuje EU. U slučaju uvoza pojedinih vina ovo znači osjetno smanjenje carina i zaoštravanje konkurenčije na domaćem tržištu.

Primjer: Carinska zaštita na uvoz iz trećih zemalja

Tarifna oznaka	Do ulaska u EU	Nakon ulaska u EU
2204 219829	10% + 80,8 €/100 l	15,40 €/hl

II. 3 Sustav potpora u Republici Hrvatskoj

Zakonom o državnim potporama u poljoprivredi i ribarstvu (87/02, 117/03, 82/04, 12/05, ispravak 85/06, 141/06, 134/07, 85/08, 4/09) koji se u Republici Hrvatskoj primjenjivao do početka 2011. godine, u sklopu Modela poticanja proizvodnje, bile su predviđene mjere potpora za:

- nabavu loznih sadnica
- podizanje nasada loznih podloga i plemki (matičnjaka)
- podizanje vinograda (plaćanja za podizanje nasada i dodatna godišnja plaćanja)
- ekološko vinogradarstvo.

Prilagodba potpora u poljoprivredi EU modelu počela je 2009. godine primjenom Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 83/09, 153/09 i 60/10), a nastavljena je novim Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10) kojim je utvrđeno da se za vinograde kao i za ostale kulture ostvaruje pravo na potporu u iznosu od 2.055 kn/ha. Zakon također propisuje vrijednost ukupne omotnice za osnovno plaćanje po površini u iznosu 1.531.593.893 kuna. Ukoliko zbroj ukupnih zahtjeva premaši raspoloživa sredstva u omotnici za osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini, jedinični iznosi proporcionalno se smanjuju.

Zakon također propisuje mjere ruralnog razvoja do pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju. One u sektoru vinogradarstva i vinarstva obuhvaćaju sljedeće potpore:

- mjere u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013., prema Zakonu o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica o pravilima za suradnju u vezi s finansijskom pomoći Europske komisije Republici Hrvatskoj i provedbe pomoći u okviru komponente V. (IPARD) Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) (»Narodne novine«, međunarodni ugovori, br. 10/08.),
- potporu za osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi,
- potporu za kapitalna ulaganja u poljoprivredi,
- potporu dohotku poljoprivrednih gospodarstava,
- potporu za ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju i
- potporu za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredu.
- Maksimalna visina javne potpore za mjere ruralnog razvoja je sljedeća:

Mjera	Maksimalna visina javne potpore
Osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi	do 25% troška premije osiguranja godišnje
Kapitalna ulaganja u poljoprivredi	po zahtjevu do: – 50% opravdanih troškova investicije – 55% opravdanih troškova investicije za mlade poljoprivrednike – 60% opravdanih troškova investicije za teže uvjete gospodarenja – 65% opravdanih troškova investicije za teže uvjete gospodarenja i mlade poljoprivrednike – 75% opravdanih troškova investicije vezane uz primjenu nitratne direktive
Ekološka poljoprivredna proizvodnja	do: – 2.894,00 kn/ha za povrće i višegodišnje nasade
Integrirana poljoprivredna proizvodnja	do: – 800,00 kn/ha za oranice i višegodišnje nasade
Teži uvjeti gospodarenja u poljoprivredi	do: – 800,00 kn/ha za brdsko-planinska područja i otoke – 480,00 kn/ha za ostala područja

IPARD Programom za sektor vinogradarstva i vinarstva, potpore su predviđene unutar mjera 101 i 103

U okviru mjere 101 predviđena je potpora investicijama u restrukturiranje postojećih nasada vinskih kultivara grožđa, uključujući krčenje i ponovnu sadnju. Krčenje i ponovna sadnja su dozvoljeni za vinograde do određene starosne dobi kada su takve aktivnosti opravdane, u skladu sa zajedničkom vinogradarskom praksom. Jednostavna obnova vinograda koji su došli do kraja svog prirodnog života (ponovno podizanje na istoj parceli zemljišta s istom sortom po istom sustavu uzgoja vinove loze) nije dopuštena kao ni prvo podizanje.

Unutar mjere 103 predviđene su investicije u vinarije u okviru Ulaganja u opremanje (oprema za filtraciju, stabilizaciju, punjenje, automatsko etiketiranje i pakiranje).

Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09 i 22/11) propisuje mјere uređenja tržišta u pojedinim sektorima.

Zakon propisuje sljedeće mјere uređenja tržišta:

- tržišne intervencije (javne intervencije, potpora privatnom skladištenju, posebne interventne mјere, prilagodba ponude zahtjevima tržišta, sustav proizvodnih ograničenja, sustav posebnih pomoći);
- pravila vezana uz trženje i proizvodnju (tržišni standardi);
- priznavanje proizvođačkih i sektorskih organizacija te proizvođačkih grupa;
- mјere koje se primjenjuju prilikom trgovine s drugim zemljama (uvozne i izvozne dozvole, carinske kvote);
- posebne mјere za sektor vina.

Prikaz isplaćenih poticaja za 2009. i 2010. godinu u sektoru vinogradarstva dan je u Tabeli 12.

Poljoprivredni sektor, uključujući i sektor vinogradarstva i vinarstva, financira se i iz proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave. Jedinstvenog podatka o isplaćenim potporama na ovoj razini za sada nema. Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju predviđeno je da će lokalna samouprava moći financirati mјere ruralnog razvoja te određene mјere posebne potpore poljoprivredu na temelju programa koje prethodno odobri Ministarstvo poljoprivrede. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne mogu financirati mјere koje se temelje na cijeni, količini, jedinici proizvodnje i/ili jedinici sredstava za proizvodnju.

III. ZAJEDNIČKA POLJOPRIVREDNA POLITIKA EUROPSKE UNIJE U SEKTORU Vinarstva

Zajednička poljoprivredna politika obuhvaća sljedeće mjere:

1. **I stup** – obuhvaća mјere koje su usmjерene na osiguranje prihvatljive razine dohotka poljoprivrednog proizvođača i obuhvaća dvije sastavnice:

- a. **Izravne potpore** – predviđene su u formi „nevezanih plaćanja“ u okviru „jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu“. Jedinstveno plaćanje po gospodarstvu odobrava se neovisno o vrsti i obujmu proizvodnje. Proizvođači u sektoru vinogradarstva ostvaruju pravo na plaćanje po hektaru, kao i u ostalim sektorima proizvodnje.
- b. **Mjere organizacije tržišta** – U sektoru vinarstva predviđene su sljedeće mјere:

- promocija na tržištima trećih zemalja
- restrukturiranje i konverzija vinograda
- zelena berba
- zajednički fondovi
- osiguranje berbe
- investicije u vinarije
- destilacija nusproizvoda
- destilacija alkohola za konzumaciju
- krizna destilacija
- korištenje koncentriranog mošta od grožđa.

Svakoj pojedinoj zemlji članici je omogućen odabir mјera koje će se financirati, pri čemu je moguće odabrati pet mјera koje će se koristiti u razdoblju od pet godina. Zemlja članica također može odlučiti da sredstva iz „vinske omotnice“ realocira u izravne potpore. Zemlje članice najveći dio sredstava raspodijelile su na: restrukturiranje i konverziju vinograda, promociju i potpore investicijama. Raspodjela sredstava po pojedinim mjerama prikazana je u Tabeli 13.

2. **II stup** – čine mјere ruralnog razvoja, a usmjereni su na:

- unapređenje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora
- unapređenje okoliša i krajolika i
- unapređenje kvalitete življjenja u ruralnim područjima i poticanje divezifikacije ruralnog gospodarstva.

Za dosezanje ovih ciljeva, EU je utvrdila listu od oko pedesetak različitih mјera, s definiranim pravilima za provedbu i intenzitetima potpore. Mјere su raznovrsne, a variraju od sufinanciranja investicija u dugotrajanu imovinu u poljoprivredna gospodarstva i preradbene kapacitete, godišnjih plaćanja po ha poljoprivrednog zemljišta za provedbu agro-okolišnih mјera do sufinanciranja rada lokalnih akcijskih grupa u ruralnim područjima. Njihova se provedba financira udruživanjem sredstava Europskog fonda za ruralni razvoj – EAFRD i sredstava nacionalnog proračuna.

3. **Državna potpora** – Pravna stečevina predviđa i mogućnost financiranje pojedinih mјera iz nacionalnog proračuna pod uvjetom da se iste mјere ne financiraju iz fondova EU. Za njihovu je primjenu potrebno izraditi program te dobiti suglasnost od Europske komisije.

IV. NACIONALNI PROGRAM POMOĆI SEKTORU VINA ZA RAZDOBLJE OD 2011. DO 2013. GODINE

IV.1 Cilj Nacionalnog programa pomoći sektoru vina

Cilj Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u dalnjem tekstu: Nacionalni program) jest omogućiti razvoj vinarstva poboljšanjem tehničko tehnoloških okvira proizvodnje, obrade i ponude vina za tržište, osiguravanjem berbe od prirodnih nepogoda, te potvrđivanjem kvalitete i prepoznatljivosti vina promidžbom na domaćem i inozemnim tržištima. Jedan od temeljnih ciljeva jest i stvaranje krovnog branda vina pod nazivom "Vina Croatia" koji će doprinijeti ukupnoj prepoznatljivosti Hrvatske kao vinske zemlje i postati jedan od važnijih elemenata u turističkoj ponudi.

Program sadrži i prijedlog mjera kojima će korisnici ostvarivati pravo na potporu u sektoru vinogradarstva i vinarstva do ulaska RH u EU.

Osnovni ciljevi koji se žele postići kroz primjenu ovog Programa jesu:

1. Povećanje konkurentnosti hrvatskog vinogradarstva i vinarstva
2. Povećanje potrošnje na domaćem tržištu do razine potrošnje u Mediteranskim zemljama
3. Povećanje izvoza.

IV.2 Pravni temelj

Ovaj Program donosi se na temelju Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09 i 22/11) radi unapređivanja uvjeta za proizvodnju i trženje vina uz poštivanje ostalih propisa koji uređuju sektor vina u RH.

1	Zakon o vinu	NN 96/03, 55/11
2	Pravilnik o vinu	NN 96/96, 7/97, 117/97 i 57/00
3	Lista zemljopisnih oznaka	NN 6/04, 111/08
4	Pravilnik o nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze	NN 159/04, 14/05, 42/05, 62/05, 3/06, 37/06, 76/06, 44/07, 118/07, 133/07, 86/08, 117/08, 124/08-ispr., 148/08, 45/09, 153/09, 46/10, NN 129/10, 31/11, 78/11
5	Pravilnik o vinogradarskim područjima	NN 159/04, 64/05, 123/07
6	Pravilnik o oglašavanju vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom i voćnih vina	NN 105/04
7	Pravilnik o označavanju vina oznakom zemljopisnog podrijetla	NN 7/05, 41/08, 32/11
8	Lista tradicionalnih izraza za vino	NN 96/07, 62/10, 133/10
9	Pravilnik o uvjetima analize mošta, vina, drugih proizvoda od grožđa i vina te voćnih vina i drugih proizvoda na bazi voćnih vina	NN 102/04, 64/05
10	Pravilnik o MTTU za proizvodnju vina i voćnih vina te prodaju vina, drugih proizvoda od grožđa i vina kao i voćnih vina	NN 102/04, 91/05, 71/06, 73/07, 8/08, NN 24/11

11	Pravilnik o organoleptičkom (senzornom) ocjenjivanju mošta i vina	NN 106/04
12	Pravilnik o proizvodnji vina	NN 2/05, 137/08
13	Pravilnik o upisniku destilatera	NN 137/05, 75/07
14	Pravilnik o voćnim vinima	NN 73/06, 24/11, 28/11, 62/11, 82/11
15	Popis članova povjerenstva za organoleptičko ocjenjivanje vina i drugih proizvoda od grožđa i vina	NN 30/06, 75/07, 124/08, 48/10, 65/10, NN 25/11
16	Pravilnik o superanalizi vina, voćnih vina i drugih proizvoda od vina i voćnih vina	NN 71/08
17	Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja	NN 140/05, 35/08
18	Pravilnik o upisu sorti u Nacionalnu sortnu listu	NN 53/10
19	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stavljanju na tržiste materijala za vegetativno umnažanje loze	NN 67/10
20	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja	NN 109/10
21	Popis ovlaštenih ispitnih laboratorija	NN 113/10, NN 129/10
22	Pravilnik o kategorijama proizvoda od grožđa i vina, enološkim postupcima i ograničenjima	NN 114/10
23	Pravilnik o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina	NN 141/10, 31/11, 78/11
24	Pravilnik o registru vinograda, obveznim izjavama, pratećim dokumentima i podrumskoj evidenciji	NN 121/10, NN 132/10, 78/11
25	Pravilnik o kontroli sukladnosti proizvoda u sektoru vina pri trgovini s trećim zemljama	NN 40/11
(OSJEĆAJI I PROIZVODI)		
1	Zakon o hrani	NN 46/07
2	Zakon o zaštiti potrošača	NN 79/07, 125/07, 79/09
3	Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	NN 92/2010
4	Zakon o trošarinama	NN 83/09
5	Pravilnik o trošarinama	NN 1/10
6	Pravilnik o označavanju, reklamiranju i prezentirajući hrane	NN 41/08, 79/11
7	Zakon o akreditaciji	NN 58/03
8	Pravilnik o provođenju analitičkih metoda i tumačenju rezultata	NN 2/05
9	Popis akreditiranih ispitnih laboratorijskih, mjeriteljskih laboratorijskih, pravnih osoba koje potvrđuju proizvode, pravnih osoba koje provode ocjenjivanje i potvrđivanje/upis sustava kakvoće i pravnih osoba koje potvrđuju osoblje	NN 106/04, NN 6/05
10	Pravilnik o visini naknade troškova za obavljanje usluga u području vinogradarstva i vinarstva	NN 7/97, NN 57/00

IV. 3 Nositelj izrade Programa

Nositelji Nacionalnog programa su Ministarstvo poljoprivredu, ribarstva i ruralnog razvoja i Hrvatska gospodarska komora HGK - Udruženje za vinarstvo koje djeluje pri Sektoru za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo. Radom Udruženja rukovode Vijeće Udruženja koje se sastoji od 35 članova i Izvršni odbor koji ima 11 članova. Udruženje ima predsjednika i 3 potpredsjednika. U sklopu Udruženja osnovani su i Odbor za zakonodavstvo te Odbor za marketing, sajmove i međunarodnu suradnju.

Udruženje je do sadainiciralo čitav niz aktivnosti vezanih uz stvaranje prepoznatljivosti hrvatskih vina na tržištu, poput primjerice: sudjelovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i izložbama, organiziranje kušanja vina, press putovanja, izrada promotivnih materijala i sl.

U sklopu izrade Programa održane su sljedeći sastanci:

- sastanci Vijeća Udruženja
- sastanci Izvršnog odbora: srpanj 2011. zaključak
- sastanci Odbora za zakonodavstvo i Odbora za marketing, sajmove i međunarodnu suradnju
- informativni sastanak predstavnika MPRRR i HGK: 22. rujna 2011. godine
- sastanak HGK-Udruženja vinarstva i predstavnika MPRRR-a, Zavoda za vinogradarstvo Agronomskog fakulteta itd.
- zajedničkog sastanka svih nadležnih institucija
- sastanak HGK-Udruženja vinarstva na kojem je prihvaćen Nacionalni program.

IV. 4 Razdoblje trajanja programa

Razdoblje trajanja Programa: 2011. - 2013. godina.

IV. 5 Procjena uspješnosti mjera

Procjena uspješnosti izvođenja mjera iz Programa provodi se u svakoj sljedećoj godini za prethodnu godinu.

V. MJERE U PROVEĐBI PROGRAMA

Provedbom mjera iz Programa stvorit će se uvjeti za bolji položaj vinarstva u Republici Hrvatskoj te će se stvoriti osnova za povećanje konkurentnosti u ovom sektoru. Mjere koje se provode tijekom odvijanja Programa su:

1. promidžba na inozemnim tržištima
2. osiguranje berbe
3. investicije u vinarije i marketing vina
4. restrukturiranje vinograda.

1. PROMIDŽBA NA INOZEMNIM TRŽIŠTIMA

Cilj promidžbe jest stvaranje prepoznatljivog krovnog branda hrvatskih vina pod nazivom ***“Vina Croatia”***.

Ova mјera obuhvaća niz promotivnih aktivnosti usmjerenih jačanju imagea, prepoznatljivosti, prodaje i potrošnje hrvatskih kvalitetnih vina na domaćem tržištu i povećanju izvoza. Promotivne mјere obuhvaćaju sve posebnosti hrvatskog sektora vina (vinogradarska područja, klimatsko-reljefna obilježja, sortiment, vinske stilove, kulturu, arhitekturu, gastronomiju, vinski turizam). Medicina je prepoznaala zdravstvena i nutritivna svojstva vina još prije nekoliko tisuća godina. Antioksidativna svojstva vina pozitivno utječu na neutralizaciju slobodnih radikala u ljudskom organizmu i na taj način smanjuju rizik od raznih oboljenja. Također su dokazani pozitivni učinci koje primjerena konzumacija vina ima na kardiovaskularne bolesti. Kako su kardiovaskularne bolesti s udjelom od 49,6% vodeći uzrok smrtnosti u Hrvatskoj, evidentno je da bi povećanje potrošnja vina imalo pozitivan utjecaj na zdravstveno stanje građana Hrvatske. Pozitivni učinci koje vino ima na zdravlje čovjeka predstavljat će jednu od okosnica promocije vina.

Zbog promicanja kvalitete vina, poseban naglasak će se staviti na određena hrvatska vinogradarska područja, vodeće autohtone sorte i vinske stilove kao i dinamiku vinske proizvodnje. Također, hrvatska vina će se povezati s turizmom, znanosti i umjetnošću, a poseban naglasak stavit će se na pozitivne učinke vina na zdravlje. Ujedno, jedna od sastavnica promotivnih mјera je i naglašavanje veze stoljetne hrvatske vinogradarske tradicije te primjena modernih tehnika u vinarstvu.

Brandiranje Hrvatske kao zemlje očuvane prirode i bogate tradicije u proizvodnji vina te brandiranje pojedinih autohtonih sorti vina, preduvjet su uspješne promocije hrvatskog vina i podizanja svjesnosti o hrvatskim vinima u zemlji i svijetu. Koristeći sofisticirane marketinške alate, zadaća je stvoriti “hrvatsku priču” o vinu, odnosno učiniti kupovinu i konzumaciju vina zaokruženim iskustvom o zemlji, njenom narodu, njegovoj tradiciji proizvodnje vina i vrhunskom piću.

Osim na image hrvatskih vina u inozemstvu potrebno je paziti i na domaću potrošnju. Stoga je potrebna “edukacija domaćih potrošača” odnosno bolji PR na nacionalnoj razini, promocija

turističko vinskih cesta na domaćem i inozemnom tržištu kao i promocija vina na raznim manifestacijama kako bi se ponovno potaknula njegova konzumacija.

U skladu s navedenim načelima, primijenit će se sljedeće mjere promocije:

1.1. Mediji

Potpore se odobrava za specifične mjere promocije u medijima:

- oglašavanje u tiskanim medijima
- najava događanja, sajmova i sl.
- oglašavanje u sredstvima javnog informiranja (televizija, radio, internet).

Prihvatljivi troškovi za koje će se odobravati sredstva troškovi su izrade promocijskih mjera kao i troškovi njenog plasmana.

1. 2. Odnosi s javnošću, promocija i marketing

Potpore se odobrava za sljedeće mjere na domaćem tržištu:

- (1) promocija slike Hrvatske kao vinske zemlje
- (2) informativna putovanja u Hrvatskoj za predstavnike medija i predstavnike proizvođača, uvoznika i distributera trećih zemalja
- (3) unapređenje prodaje uključujući i aktivnosti na POS
- (4) uobičajene PR aktivnosti, objave za medije, ostale djelatnosti PR-a te troškovi PR agencija.

1. 3. Promotivni materijal

Potpore se odobrava za proizvodnju i distribuciju (uključujući i distribuciju preko uvoznika) promotivnog materijala koji će se koristiti na inozemnim tržištima. Pod promotivnim materijalom podrazumijevaju se: brošure, objave za medije, didaktički materijal, DVD i plakati uključujući i troškove prijevoda.

1. 4. Sudjelovanje na sajmovima i prezentacijama na inozemnim tržištima

Potpore se može odobriti sudionicima raznih promotivnih događanja kao što su sajmovi, vinske večere, seminari, godišnje degustacije i degustacije za predstavnike tiska i proizvođača.

Prihvatljivi troškovi uključuju troškove kotizacije, troškove najma ili izrade štanda i ostale potrebne opreme te troškove angažmana agencija.

1.5. Angažman "vinskih ambasadora" - Na međunarodnim tržištima predviđeno je angažiranje vinskih ambasadora. Njihovi glavni ciljevi su promicanje hrvatskih vina i branda „Vina Croatia“, promicanje Hrvatske u vinskom i turističkom segmentu, održavanje promocija, predavanja, Masterclassa te svakodnevno davanje informacija o hrvatskim proizvođačima i izvoznicima vina. Nadalje, davanje informacija vinskim novinarima, blogerima, kritičarima, uvoznicima i distributerima. To uključuje i svakodnevni rad i brigu o promociji na web stranicama (za određenu zemlju, regiju), Udruženje vinarstva, HGK, Twitteru, Facebooku.

1.6. Istraživanje tržišta

Potpore se može odobriti za troškove izrade studija novih tržišta te za troškove izrade studija o procjeni učinka mjera promocije.

Ove promotivne mjere mogu se koristiti na sljedećim tržištima:

- tržišta zemalja članica EU
- BiH, Srbija
- SAD
- Skandinavske zemlje
- Ruska Federacija
- Kina i druge azijske zemlje

1.7. Nositelji mjere i način provedbe

Nositelji mjere su MPRRR i HGK kroz međusobni sporazum o aktivnostima provođenja mjere 1. Promidžba na domaćem i inozemnim tržištima

1.8. Rok izvršenja

za 2011. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine¹.

za 2012. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine.

za 2013. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine.

1.9. Predviđeni troškovi u provedbi mjere

Mjera	Zadaci	Troškovi (kn)
Promidžba na inozemnim tržištima	<ul style="list-style-type: none"> - oglašavanje u medijima - odnosi s javnošću, promocija, marketing - proizvodnja i distribucija promotivnog materijala - sudjelovanje na sajmovima i prezentacijama na inozemnim tržištima - angažman „vinskih ambasadora“ - istraživanje tržišta 	8.500.000,00

2. OSIGURANJE BERBE

U posljednjim su godinama ekstremni klimatski uvjeti (mrazevi u proljeće, dugotrajne ljetne suše, tuča, ptice koje su pod zaštitom) uzrokovale značajne štete u vinogradima, što je rezultiralo gubicima prinosa. Gubitak prinosa najizravnije je utjecao na smanjenje dohotka vinogradara.

¹ pojedine aktivnosti započete su i provode se tijekom 2011. godine

Realno je za očekivati slične vremenske nepogode i u budućnosti, što će rizik proizvodnje u narednom razdoblju povećati. Kako je osiguranje dohotka proizvođača od temeljne važnosti za hrvatski sektor vinogradarstva i vinarstva, nužno je primijeniti mjeru osiguranja berbe.

Ova mjeru ima za cilj smanjiti rizik od prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih događaja, bolesti ili zaraženosti štetočinama u primarnoj proizvodnji povećanjem interesa proizvođača za osiguranjem berbe i povećanjem osigurane površina kako bi se smanjili gubici prihoda.

2.1. Nositelji mjere

Nositelji mjere su Agencija za plaćanja, MPRRR

2.2. Rok izvršenja

za 2012. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine.

za 2013. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine.

2.3. Predviđeni troškovi u provedbi mjere

Sredstva za provođenje ove mjeru osigurana su u okviru Zakona o državnim potporama poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10) kroz mjeru ruralnog razvoja koje se provode za razdoblje do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

3. INVESTICIJE U VINARIJE I MARKETING VINA

Obzirom na sve jaču konkurenциju u sektoru vina na domaćem i inozemnom tržištu, evidentna je potreba za povećanjem konkurentnost hrvatskih vina. Povećanje konkurentnosti zahtjeva novi ciklus ulaganja u proizvodnju i trženje vina. Ulaganja su nužna u nove tehnologije proizvodnje vina, opremanje laboratorija te nabavu linija za punjenje, pakiranje i označavanje. Također sektor vinarstva se suočava s novim zahtjevima iz područja sigurnosti hrane i visokih ekoloških standarda u procesu proizvodnje. Ispunjavanje ovih zahtjeva povezano je s dodatnim ulaganjima odnosno dodatnim troškovima.

Stoga ova mjeru podrazumijeva dodjelu nepovratnih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske kojima se sufinancira vrijednost ulaganja u vinarije.

Ulaganjem u preradu ubrzat će se rast na tehničkim i tehnološkim razinama proizvodnje vina. Ove investicija će imati značajan utjecaj na podizanje kvalitete vina i na podizanje učinkovitosti proizvodnje. Osim toga očekuje se porast u kvaliteti finalnog proizvoda. Korištenje novih tehnologija i strojeva biti će ekološki prihvatljivije.

3.1. Nositelji mjere

Nositelji mjere su Agencija za plaćanja, MPRRR

3.2. Rok izvršenja

za 2012. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine.

za 2013. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine.

3.3. Predviđeni troškovi u provedbi mjere

Sredstva za provođenje ove mjere osigurana su u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013., prema Zakonu o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica o pravilima za suradnju u vezi s finansijskom pomoći Europske komisije Republici Hrvatskoj i provedbe pomoći u okviru komponente V. (IPARD) Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) (»Narodne novine«, međunarodni ugovori, br. 10/08.).

4. RESTRUKTURIRANJE I KONVERZIJA VINOGRADA

U posljednje je vrijeme došlo do razvoja novih tehnika gospodarenja vinogradima. Tako se suvremeno vinogradarstvo sve više okreće gušćoj sadnji trsova, promjeni sortimenta odnosno većoj zastupljenosti kvalitetnih i autohtonih sorti, premještanju vinograda u područja koja osiguravaju bolju kvalitetu grožđa, te na padine (obronke) pri čemu se teži očuvanju tipičnog vinogradarskog krajobraza koji će istovremeno doprinijeti razvoju vinskog turizma.

Istovremeno dolazi i do promjena navika potrošača. Današnji potrošač daje prednost kvalitetnim vinima pojedinih sorti, prepoznaje autohtonost proizvoda, posvećuje pažnju označavanju i prezentiranju vina.

Sve ove promjene zahtijevaju modernizaciju vinograda i konverziju sorti sukladno zahtjevima tržišta.

Mjera restrukturiranje i konverzija vinograda stoga ima za cilj povećanje konkurentnosti proizvođača vina kroz modernizaciju vinograda, promicanje nasada visoke kvalitete te proizvodnju vina sukladno preferencijama i potrebama kupaca.

4.1. Nositelji mjere

Nositelji mjere su Agencija za plaćanja, MPRRR

4.2. Rok izvršenja

za 2012. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine.

za 2013. godinu: od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine.

4.3. Predviđeni troškovi u provedbi mjere

Sredstva za provođenje ove mjere osigurana su u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013., prema Zakonu o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica o pravilima za suradnju u vezi s finansijskom pomoći Europske komisije Republici Hrvatskoj i provedbe pomoći u okviru komponente V. (IPARD) Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) (NN, međunarodni ugovori, br. 10/08.).

VI. PREGLED UKUPNO PREDVIĐENIH TROŠKOVA PROVEDBE PROGRAMA

Predviđeni troškovi Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2011. od 2013. godine

GODINA	MJERE	TROŠKOVI (kn)	UKUPNO (kn)
2011.	promidžba na inozemnim tržištima	1.500.000,00	1.500.000,00
2012.	promidžba na inozemnim tržištima	3.500.000,00	3.500.000,00
	osiguranje berbe	mjere ruralnog razvoja	
	investicije u vinarije i marketing vina	mjere u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013.	
	restrukturiranje i konverzija vinograda	mjere u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013.	
2013.	promidžba na inozemnim tržištima	3.500.000,00	3.500.000,00
	osiguranje berbe	mjere ruralnog razvoja	
	investicije u vinarije i marketing vina	mjere u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013.	
	restrukturiranje i konverzija vinograda	mjere u sklopu IPARD programa ruralnog razvoja 2007. – 2013.	
UKUPNI TROŠKOVI PROGRAMA			8.500.000,00

VII. ZAKLJUČAK

S ciljem unapređenja i tržišne prilagodbe vinarskog sektora u Republici Hrvatskoj uvjetima zajedničkog tržišta poljoprivrednih proizvoda, a zbog kratkoće vremena prilagodbe sektora, važno je na nacionalnoj razini usvojiti program potpora koji je u svojem sadržaju u skladu s vinarskim programima država članica Europske unije. Nacionalni program, koji sukladno odredbama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“ broj 149/09 i 22/11) donosi Vlada Republike Hrvatske, predstavlja harmonizaciju s temeljnim propisom koji uređuje zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda u državama članicama Europske unije, uključujući i sektor vinogradarstva i vinarstva.

Nacionalni program kroz razdoblje do ulaska u Europsku uniju, na nacionalnoj razini predstavlja temelj za uvođenje pojedinih mjera potpora u sektor vinarstva čije će provođenje imati kontinuirani nastavak i nakon ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, te će se pojedine mjere nastaviti provoditi i većim dijelom financirati sukladno odredbama Uredbe Vijeća broj 1234/2007 kojom se uspostavlja zajednička organizacija poljoprivrednog tržišta.

Mjere koje se provode tijekom odvijanja Nacionalnog programa su:

1. Promidžba na inozemnim tržištima
2. Osiguranje berbe
3. Investicije u vinarije i marketing vina
4. Restrukturiranje vinograda.

Provedbom navedenih mjera iz Nacionalnog programa stvaraju se uvjeti za bolji položaj vinogradarstva i vinarstva u Republici Hrvatskoj i stvaraju osnove za jačanje konkurentnosti u sektoru kako prije tako i nakon pristupanja Europskoj uniji.

Za provedbu mjeri 1. Promidžba na inozemnim tržištima, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja će sklopiti sporazum s Hrvatskom gospodarskom komorom, kojim će se Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja uključiti u aktivnosti koje provodi Udruženje vinarstva pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

PRIVITAK I: Statistički pokazatelji

Tabela 1: Proizvodnja grožđa i vina

	jed. mjere	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupna površina vinograda	000 ha	30	31	32	34	34	34
Broj rodnih trsova	mil.	118	117	120	122	133	145
Proizvodnja grožđa	tona	181.021	179.426	197.979	185.256	206.437	207.743
Proizvodnja vina	000 hl	1.248	1.237	1.365	1.278	1.424	1.433

Izvor: DZS - Poljoprivredna proizvodnja u 2010. (Statističko izvješće 1428)

Tabela 2: Broj proizvodača, broj parcela i veličina vinograda po županijama

Županija	ARKOD	Broj PG-a	Broj parcela	ha
Bjelovarsko-bilogorska	1.123	1.329	197,26	
Brodsko-posavska	694	866	267,83	
Dubrovačko-neretvanska	3.257	14.269	2.128,46	
Grad Zagreb	933	1.719	798,20	
Istarska	2.553	5.816	2.914,24	
Karlovačka	569	905	136,16	
Koprivničko-križevačka	4.164	6.760	536,95	
Krapinsko-zagorska	5.790	9.330	811,28	
Ličko-senjska	105	235	31,03	
Međimurska	766	1.291	537,94	
Osječko-baranjska	808	1.525	2.478,98	
Požeško-slavonska	752	1.619	1.508,31	
Primorsko-goranska	332	1.366	254,89	
Sisačko-moslavačka	798	1.019	243,39	
Splitsko-dalmatinska	4.142	10.947	2.235,00	
Šibensko-Kninska	1.970	3.128	655,44	
Varaždinska	4.374	6.435	622,83	
Virovitičko-podravska	1.185	1.500	499,46	
Vukovarsko-srijemska	570	1.283	1.710,86	
Zadarska	2.390	3.559	1.231,32	
Zagrebačka	4.747	7.927	987,08	
Ukupno	42.022,00	82.828	20.786,93	

Izvor: ARKOD (zaključno rujan 2011.)

Tabela 3: Broj proizvođača i površina pod vinogradima u 2009. godini

Razredi veličine površina pod vinovom lozom	Broj proizvođača	Neto površina vinskih sorti grožda, ha
Ukupno	59.998	25.066,80
> 0 < 0,10 ha	269	15,7
0,10 < 0,20	28.441	2.495,40
0,20 < 0,30	11.975	2.201,70
0,30 < 0,50	7.930	2.357,50
0,50 < 1	6.253	3.396,90
1 < 2	3.502	3.705,70
2 < 3	838	1.637,80
3 < 5	452	1.432,70
5 < 10	211	1.224,30
10 < 20	69	836,7
20 < 30	19	387,8
> = 30 ha	39	5.374,60

Izvor: DZS; Istraživanje na temelju uzorka

Tabela 4: Neto površina vinograda pod vinskim sortama grožđa

Sorte	Neto površina vinskih sorti grožda, ha	Udio sorte
Ukupno	25.066,80	100
Graševina	5.582,50	22,3
Plavac mali	2.019,00	8,1
Malvazija istarska	1.858,80	7,4
Plavina	1.122,40	4,5
Debit	980,6	3,9
Rajnski rizling	903,9	3,6
Chardonnay	756,9	3,0
Merlot	714,4	2,9
Trbljan	641,5	2,6
Babić	628,9	2,5
Frankovka	614,7	2,5
Kraljevina	613,1	2,4
Cabernet sauvignon	559	2,2
Kujundžuša	557,6	2,2
Pinot sivi	455,9	1,8
Maraština	427,7	1,7
Ostale sorte	6.629,90	26,4

Izvor: DZS

Tabela 5: 50 najvećih proizvođača u prometu vina u RH u 2007. godini

R BR.	PROIZVOĐAČ
1	ISTRAVINO D.D.
2	BADEL 1862 D.D.
3	KUTJEVO D.D.
4	ILOČKI PODRUMI D.D
5	VINOPLOD-VINARIJA D.D.
6	ĐAKOVAČKA VINA D.D.
7	AGROLAGUNA D.D.
8	IPK ERDUTSKI VINOGRADI D.O.O.
9	DALMACIJA VINO D.D.
11	BELJE D.D.
12	MLADINA D.D.
13	BLATO 1902 D.D.
15	VUPIK D.D. VUKOVAR
17	DUBROVACKI PODRUMI D.D
18	GRADEC INVEST D.O.O.
19	JERUZALEM VINO D.O.O.
20	FERAVINO D.O.O.
21	AGROMEDIMURJE D.D. ČAKOVEC
22	P.P. ORAHOVICA D.D.
23	P.Z. "VRBNIK"
24	IMOTA D.D.
25	P.Z. "PUTNIKOVIĆ"
26	P.Z. JEDINSTVO
27	PRVA PLEŠIVIČKO OKIČKA
28	P.Z. "PLEŠIVICA"
29	ZLATAN OTOK D.O.O.
30	P.Z. "POĐŠPILJE"
31	VINO ŠEPERIĆ D.O.O.
32	AGRO-ILOK D.D.
33	VINARIJA NOVIGRAD D.O.O.
34	VINOGRADARSTVO-PODRUMARSTVO "KRAUTHAKER"
35	P.Z. "GOSPOJA"
36	P.Z. "POŠIP"
37	FRAJONA D.O.O.
38	DINGAČ
39	P.Z. "VIS"
40	STARÍ PODRUM D.O.O.
41	M&G INTERNATIONAL D.O.O.
42	ZDJELAREVIĆ PROIZVODNJA GROŽĐA I VINA
43	VERALDA - POLJOPRIVREDNI OBRT
44	F&F RAVALICO-VINARSTVO

45	VINOVA - PLEŠIVICA D.O.O.
46	CATTUNAR FRANCO
47	VINA MILIĆIĆ D.O.O.
48	BASTIJANA D.O.O.
49	KOZLOVIĆ, VINOGRADARSTVO I PROIZ. VINA
50	PLANČIĆ D.O.O.

Tabela 6: Vanjskotrgovinska razmjena vina

VINO OD GROŽЂA	IZVOZ		UVOD		RAZLIKA		Pokrivenost (%) uvoza izvozom
	hl	mil. USD	hl	mil. USD	000 tona	mil. USD	
2005.	28.630	9,8	133.940	15,6	-105.310	-5,7	63
2006.	30.320	11,3	144.440	18,9	-114.120	-7,6	60
2007.	30.300	13,7	155.660	26,8	-125.360	-13,1	51
2008.	26.760	13,8	142.060	26,9	-115.300	-13,1	51
2009.	25.610	12,6	135.090	21,9	-109.480	-9,3	58
2010.	24.630	11,8	148.330	21,1	-123.700	-9,4	56
Indeks 2009./2008.	96	91	95	81	95	71	
Indeks 2010./2009.	96	93	110	96	113	101	

Tabela 7: Izvoz i uvoz vina od 2000. do 2010.

IZVOZ	VINO OD SVJEZEG GROŽЂA		UVOD	VINO OD SVJEZEG GROŽЂA	
	hl	USD		hl	USD
2000.	77.880	7.371.406	2000.	26.450	2.366.085
2001.	93.650	7.925.128	2001.	64.420	4.877.977
2002.	107.530	9.649.856	2002.	79.210	6.002.061
2003.	83.660	11.635.912	2003.	91.660	10.569.260
2004.	49.030	12.290.988	2004.	134.880	14.891.693
2005.	28.630	9.844.592	2005.	133.940	15.563.060
2006.	30.320	11.293.964	2006.	144.440	18.864.323
2007.	30.300	13.658.490	2007.	155.660	26.800.971
2008.	26.760	13.793.295	2008.	142.060	26.922.508
2009.	25.610	12.610.546	2009.	135.090	21.907.143
2010.	24.630	11.754.090	2010.	148.330	21.119.082

Izvor:DZS, Obrada: HGK

Tabela 8: Izvoz vina po grupacijama

	IZVOZ 2009		IZVOZ 2010		Udio USD 2010.	Indeks USD 10/09.
	hl	USD	hl	USD		
VINO OD GROŽĐA	25.610	12.610.546	24.630	11.754.090	100	93
CEFTA	14.040	6.696.833	13.750	5.936.435	51	89
EU	9940	4.905.996	9.070	4.544.420	39	93
Ostale američke zemlje	440	355.706	830	688.255	6	193
EFTA	570	354.338	530	344.803	3	97
Ostale azijske zemlje	270	162.661	140	108.710	1	67
Oceanijске zemlje	40	14.495	120	103.631	1	715
Ostale europske zemlje	170	120.517	60	27.836	0	23

Tabela 9: Uvoz vina po grupacijama

	UVODZENJE 2009		UVODZENJE 2010		Udio USD 2010.	Indeks USD 10/09.
	hl	USD	hl	USD		
VINO OD GROŽЂA	135.090	21.907.143	148.330	21.119.082	100	96
CEFTA	113.870	14.479.994	125.900	13.690.972	65	95
EU	18.020	6.066.571	18.230	6.220.340	29	103
Ostale američke zemlje	1.440	688.261	2.290	648.574	3	94
Oceanijске zemlje	920	488.787	990	434.413	2	89
Ostale afričke zemlje	790	181.994	670	123.151	1	68
EFTA	0	838	0	1.311	0	156
Ostale azijske zemlje	0	698	0	321	0	46

Tabela 10: Glavna izvozna tržišta vina

	IZVOZ 2009.		IZVOZ 2010.		Udio USD 2010	Indeks USD 10/09
	hl	USD	hl	USD		
Ukupno	25.610	12.610.546	24.630	11.754.090	100	93
Bosna i Hercegovina	12480	5.575.868	12.400	4.996.520	43	90
Njemačka	7420	3.522.807	5.770	2.739.735	23	78
Austrija	570	454.656	760	716.146	6	158
SAD	420	344.782	730	644.978	5	187
Crna Gora	460	439.348	680	557.720	5	127
Švicarska	570	354.039	530	344.803	3	97
Srbija	1090	680.164	450	314.864	3	46
Slovenija	440	234.231	410	247.753	2	106
Ujedinjeno Kraljevstvo	60	123.842	220	210.773	2	170
Italija	770	130.355	1.150	186.600	2	143
Belgija	330	225.067	270	143.782	1	64
Poljska	20	18.893	270	141.381	1	748
Australija	40	14.267	120	103.631	1	726
Makedonija	0	0	220	67.331	1	-
Ostale zemlje	940	492.227	650	338.073	3	69

Tabela 11: Glavna uvozna tržišta vina

	UVOZ 2009.		UVOZ 2010.		Udio USD 2010	Indeks USD 10/09
	hl	USD	hl	USD		
Ukupno	135.090	21.907.143	148.330	21.119.082	100	96
Makedonija	82.990	11.160.462	79.240	9.572.216	45	86
Bosna i Hercegovina	19.970	2.123.839	24.660	2.268.008	11	107
Francuska	1.790	1.861.727	1.840	1.918.247	9	103
Slovenija	8.540	1.620.692	7.320	1.517.545	7	94
Kosovo	0	0	20.410	1.490.245	7	-
Italija	3.240	1.077.319	4330	1169034	6	109
Španjolska	1.590	771.207	1.860	771.671	4	100
Njemačka	2.280	523.235	2.480	676.794	3	129
Čile	1.040	422.445	1.630	424.305	2	100
Australija	890	457.032	950	389.076	2	85
Srbija	10.500	1.050.603	1.130	228.860	1	22
SAD	190	162.260	480	142.691	1	88
Južnoafrička Republika	790	181.300	670	123.151	1	68
Crna Gora	410	145.090	240	96.012	0	66
Argentina	200	98.544	180	80.391	0	82
Ostale zemlje	670	251.388	910	250.836	1	100

Izvor: DZS, Obrada: HGK

Tabela 12: Prikaz isplaćenih poticaja u sektoru vinogradarstva

Vinogradi	površina korištenje (ha)	Površina za isplatu (ha)	Iznos za isplatu (kn)	Broj PG	Broj parcela
2009	25.707,42	13.555,42	41.463.528,93	9.660	61.984.732
2010	25.801,11	14.568,36	40.919.197,41	11.873	70.252.237

Tabela 13: Uređenje tržišta vina – Preliminarni podaci raspodjele sredstava u EU za razdoblje 2009-2013

	Ukupno 2009 (u 000 €)	Ukupno 2010 (u 000 €)	Ukupno 2011 (u 000 €)	Ukupno 2012 (u 000 €)	Ukupno 2013 (u 000 €)	Ukupno 2009-2013 (u 000 €)	
1. Jedinstveno plaćanje		33.353	139.024	159.875	159.857	492.109	9%
2. Promocija	71.402	139.605	151.388	218.510	248.046	828.953	16%
3.a Restruktuiranje	267.776	409.319	366.421	462.234	460.492	1.966.242	37%
3.b Uredba br 1493/1999	85.310	14.808	4.229	4.133	2.339	110.819	2%
4. Zelena berba							
5. Zajednički fondovi							
6. Osiguranje berbe	7.290	11.841	12.295	13.617	13.910	58.953	1%
7. Investicije u vinarije	19.217	70.618	117.198	185.758	223.528	616.319	12%
8. Sporedni proizvodi destilacije	119.988	123.670	122.559	122.344	121.786	610.347	11%
9. Alkoholna destilacija	123.522	126.626	26.806	13.290		290.244	5%
10. Krizna destilacija							
11. Koncentrirani mošt	99.625	93.979	78.971	66.700	170	339.445	6%
Ukupno 1-11	794.130	1.023.819	1.018.891	1.246.461	1.230.128	5.313.430	100%
Novi transferi u ruralni razvoj	160	1.210	1.210	1.210	1.210	5.000	0,10%
Ukupno	794.290	1.025.029	1.020.101	1.247.671	1.231.339	5.318.430	100%
ako relevantno:							
10.a Krizna destilacija članak 15(5) State Aid:							
Financijski limiti	794.447	1.025.953	1.020.212	1.248.069	1.231.674	5.320.355	
Iskorištenje %	100	99,9	100	100	100	100	

PRIVITAK II: Primjeri iz pojedinih zemalja

1. PROMIDŽBA NA INOZEMNIM TRŽIŠTIMA

Slovenija

Potpore je namijenjena za poboljšanje ugleda vina podrijetlom iz Europske unije na tržištima trećih zemalja. Povrat do 50% opravdanih troškova odnose se na sljedeće aktivnosti: medijske reklame, reklamni materijal namijenjen trećim tržištima, sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i drugim događajima namijenjenim za promociju vina na trećim tržištima, projektiranje istraživanje trećih tržišta, obrazovni i informativni izleti, seminari i degustacije za novinare, uvoznike i stručnu javnost iz trećih zemalja, seminari i degustacija za potrošače iz trećih zemalja. Promocija, koja je predmet potpore, treba se primijeniti na kvalitetna ili stolna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom, proizvedena u Republici Sloveniji; na promociji karakteristika vinogradarskih regija u Republici Sloveniji, promociji sorti vina koje se uzgajaju u Republici Sloveniji, promociji povezanosti vina i hrane, te vina i turizma.

Korisnici su vinogradari, organizacije proizvođača ili udruženja od najmanje pet vinogradara, koja godišnje proizvode najmanje propisane količine vina. Svake godine korisnici su dužni dostaviti na temelju javnog natječaja program za promociju vina na trećim tržištima. Programe ocijenjuje imenovano povjerenstvo. Stopa sufinanciranja je definirana na temelju provedenog vrednovanja i rangiranja programa poštujuci raspoloživa sredstava. Nakon završetka odobrenih aktivnosti programa, korisnici podnose zahtjev za isplatom sredstva Agenciji za poljoprivredno tržište i ruralni razvoj (AAMRD). Korisnici moraju dostaviti fakture za opravdane troškove i izvješće o provedbi pojedinih aktivnosti.

Kvantificirani ciljevi: Cilj mjera je povećati priznatost slovenskih vina na trećim tržištima. Krajnji cilj je povećati izvoz vina na trećim tržištima. Očekuje se da će u prvim godinama provedbe ova mjera povećati izvoz i do 5%.

Državne potpore: nema

Slovačka

Mjere se odnose na vina sa zaštićenim oznakama izvornosti ili oznakama zemljopisnog podrijetla ili vina s naznakom sorte vinove loze.

Aktivnosti:

- uspostava odnosa s javnošću kroz promociju ili oglašavanje i daljnji razvoj ciljanih skupina svijesti,
- sudjelovanje na priredbama, sajmovima ili izložbama od međunarodnog značaja,
- informativne kampanje o sustavima koji se pokrivaju oznakama izvornosti, označke zemljopisnog podrijetla i ekološkoj proizvodnji,
- studije novih tržišta, Kvantificirani ciljevi:
- za povećanje svijesti i informiranosti o kvaliteti vina na tržištima trećih zemalja
- povećanje izvoza od 1 000 hl do 10 000 hl,
- dobivanje povratne informacije od promotivnih aktivnosti.

Državne potpore: Ne

Prijave se podnose do 15. listopada kalendarske godine, a mjera mora biti proveden u roku od dvije godine od odobrenja zahtjeva. Plaćanje će se izvršiti u roku od tri mjeseca.

Mađarska

Mađarska namjerava implementirati ove mjere 2011/2012 godine. Tržište vina u Aziji i Sjevernoj Americi pokazuje značajan razvoj. Mađarski vinogradari pokazuju sve više i više interesa na tim tržištima. Korištenjem potpore za restrukturiranje i pretvorbu vinograda, te provedbu mjera za ulaganje u proizvodnju kvalitetnih vina, mađarski proizvođači biti će u stanju prilagoditi se očekivanjima tih tržištima.

Provedba mjeru omogućiti će da se vina s visokom dodanom vrijednosti uspješno distribuiraju na tržištima navedenih trećih zemalja.

Kvantificirani ciljevi:

U 2007. 85.882 hl vina je izvezeno iz Mađarske u treće zemlje. To je uključivalo 46.770 hl izvoza u Rusiju, 9.600 u Kanadu i 7.800 hl u SAD. Cilj korištenja potpore za promociju je da ovaj volumen vina prelazi 100.000 hl

Nacionalni podrška: -

Podrška za promotivne programe u trećim zemljama: Količina vina koja se izvozi u treće zemlje prije i poslije mjerena. Promjene u vrijednosti izvoza vina u treće zemlje prije i nakon provedbe mjere.

Cipar

Mjere će uključivati sljedeće:

- (a) za odnose s javnošću, mјere promocije, posebno naglašavajući prednosti proizvoda Zajednice, posebno u pogledu kvalitete, sigurnosti hrane ili zaštite okoliša
- (b) sudjelovanje na priredbama, sajmovima ili izložbama od međunarodne važnosti,
- (c) informativne kampanje posebice na sustavima Zajednice koji pokrivaju oznake izvornosti, zemljopisnog podrijetla i ekološku proizvodnju,
- (d) istraživanja novih tržišta, potrebna za širenje na tim tržišima
- (e) studija za procjenu rezultata mјere promocije.

Sve gore navedene mјere primjenjivat će se na vina s zaštićenim oznakama izvornosti ili oznakama zemljopisnog podrijetla ili vina s naznakom sorte vinove loze. Potpora za promicanje i informiranje ne traje duže od tri godine po korisniku u određenoj trećoj zemlji. Korisnici mogu biti privatne tvrtke, kao i profesionalne organizacije, proizvođačke organizacije, među-podružnice organizacija ili javna tijela. U svakom slučaju, javno tijelo ne smije biti jedini korisnik mјere promocije. Prednost će se dati mikro, malim i srednjim poduzećima u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ. Potpora može biti plaćena unaprijed, a na godišnjoj razini prije provedene aktivnosti, pod uvjetom da je korisnik podnio garanciju.

Kvantificirani ciljevi:

Cilj mјera promocije je iskoristiti dostupne mogućnosti i promicati svijesti o kvaliteti europskih vina u trećim zemljama kako bi se povećao tržišni udio na postojećim tržištima i ušlo na nova tržišta. To se može postići posebno naglašavajući prednosti sustava osobito u pogledu kvalitete, sigurnosti hrane i okoliša. Konačni cilj je povećati izvoz /i udio lokalne prodaje na 50% u sljedećih 5 godina. Državne potpore: € 1.000.000 (Nacionalni doprinos u promicanju aktivnosti biti će i do 30% prihvatljivih izdataka sukladno Uredbi (EZ) br 3 / 2008. Maksimalna javne potpore bit će 80%, uključujući potpore Zajednice i nacionalni doprinos)

SLOVENIJA

Korisnici	Prihvatljive mјере (Article 10(3) of Regulation (EC) No 479/2008)	Opis	Ciljana tržišta	Razdoblje	Prihvatljivi troškovi	Od kojih doprinos Zajednice	Od kojih druge javne potpore
-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8
	- Medijiske reklame, - reklamni materijal, - sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i drugim događajima, - projektiranje istraživanja tržišta, - obrazovni i informacijske izleti, seminari i degustacije za stručnu javnost		USA Ex YU republike Rusija Japan ..	1.8.2008 – 31.7.2009		do 50%	0

SLOVAČKA Kriteriji i kvantitativnih pokazatelja koji će se koristiti za praćenje i vrednovanje

Mjera	Kriteriji	Pokazateli
Odnosi s javnošću – promocija/oglašavanje	- izdavanje promotivnih i promidžbenih materijala	- podnošenje izvješća o promotivnim i reklamnim aktivnostima i uspostavljenim kontaktima
	- izvješće o izdanim i podjeljenim materijalima	- analiza utjecaja
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	- oglašavanje i promotivni materijali
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	- praćenje robne razmjene s inozemstvom
	- obrtnica	- Praćenje stranih medija
	- potvrda da je ICO (identifikacijski broj organizacija) dodijeljen	
	- PDV potvrda	
	- mora biti angažiran u proizvodnji vina u trajanju od najmanje 3 godine	
Sudjelovanje na međunarodnim događanjima	- ulaganja najmanje SKK 100 000 i ne više od 500 000 SKK	
	- podnošenje prijedloga za aktivnosti na međunarodnim događajima	- Podnošenje izvješća o provedenim aktivnostima
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	- Analiza utjecaja
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	- Podnošenje kataloga izlagača
	- obrtnica	- Praćenje robne razmjene s inozemstvom
	- potvrda da je ICO (identifikacijski broj organizacija) dodijeljen	- Praćenje stranih medija
	- PDV potvrda	
	- mora biti angažiran u proizvodnji vina u trajanju od najmanje 3 godine	
Informativne kampanje	- ulaganja najmanje SKK 300 000 i ne više od 1 000 000 SKK	
	- podnošenje projekta informativne kampanje	- Podnošenje izvješća o provedenim aktivnostima u vezi s informativnim kampanjama
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	- Praćenje robne razmjene s inozemstvom
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	- Praćenje stranih medija
	- obrtnica	
	- potvrda da je ICO (identifikacijski broj organizacija) dodijeljen	
	- PDV potvrda	

	<ul style="list-style-type: none"> - mora biti angažiran u proizvodnji vina u trajanju od najmanje 3 godine 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganja najmanje SKK 100 000 i ne više od 500 000 SKK 	
Istraživanja novih tržišta	<ul style="list-style-type: none"> - izrada studija s definicijom ciljeva i predviđenim pozitivnim ishodima 	<ul style="list-style-type: none"> - podnošenje studije analize utjecaja
	<ul style="list-style-type: none"> - Potvrda korištenja finansijskih sredstava 	<ul style="list-style-type: none"> - Praćenje robne razmjene s inozemstvom
	<ul style="list-style-type: none"> - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca 	
	<ul style="list-style-type: none"> - obrtnica 	
	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda da je ICO (identifikacijski broj organizacija) dodijeljen 	
	<ul style="list-style-type: none"> - PDV potvrda 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvodnja vina od najmanje tri godine 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganja najmanje SKK 100 000 i ne više od 500 000 SKK 	

2. OSIGURANJE BERBE

Slovačka

Opis predloženih mjera:

- pružanje pomoći za osiguranje od prirodnih nepogoda,
- pružanje pomoći za osiguranje od nepovoljnih klimatskih dogadaja,
- pružanje pomoći za osiguranje vina od bolesti,
- pružanje pomoći za osiguranje protiv zaraženosti štetočinama. Kvantificirani ciljevi:
- smanjiti rizik od prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih događaja, bolesti ili zaraženosti štetočinama u primarnoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda;
- povećanje interesa proizvođača za osiguranje berbe,
- povećati osigurano područje od 100 ha 3.000 ha, kako bi se smanjili gubici prihoda.

Državne potpore: Ne

Mađarska

Opis predloženih mjera:

Osiguranje dohodka proizvođača od temeljne je važnosti za mađarski sektor grožđa i vina. Rizici koji su uključeni u proizvodnju povećavaju se zbog klimatskih promjena, tako da je postalo nužno primijeniti ove mjere u Mađarskoj kako bi se osigurala profitabilnost proizvodnje vina. U zadnjih 5 godina u određenim područjima Mađarske, ekstremni klimatski događaji (štete uzrokovane mrazevima u proljeće, gdje to nije uobičajeno, suša, tuča i ptice pod zaštitom, npr. čvoraci) prouzročili su štete u vinogradima, što je rezultiralo gubicima prinosa. Kod većine proizvođača, profitabilnost proizvodnje vina ne dopušta im da se sami osiguraju od ovih rizika. Kvantificirani ciljevi:

- Očekujemo da ćemo pružiti podršku za berbu osiguranja za 10.000 do 15.000 hektara vinograda u sklopu ove mjere.

Nacionalne podrške: -

Mjerilo: Broj osiguranih proizvođača, površina osiguranih vinograda, uplaćene premije osiguranja.

Cipar

Opis predloženih mjera: Podrška za osiguranje berbe će pridonijeti očuvanju prihoda proizvođača pogodenih prirodnim katastrofama, nepovoljnim klimatskim događajima, bolestima ili zaraženosti štetočinama. Podrška za osiguranje berbe pokriti će do:

- 80% cijene premije osiguranja koju plaćaju proizvođači za osiguranje protiv gubitaka uslijed nepovoljnih klimatskih događaja koji se može asimilirati na prirodne katastrofe,
- 50% cijene premije osiguranja koje plaćaju proizvođači za osiguranje od:
  - gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim događajima,
  - gubitaka zbog napada životinja, biljnih bolesti ili zaraženosti štetočinama.

Podrška za osiguranje berbe može se odobriti ako plaćanja po osnovi osiguranja ne kompenziraju proizvođača za više od 100% od izgubljenog dohotka, uzimajući u obzir bilo koju naknadu koju proizvođači mogu dobiti od drugih potpora vezanih za osiguranje rizika. Nadalje, podrška za osiguranje berbe ne smije ni na koji način narušavati tržišno natjecanje na tržištu osiguranja. Kvanticificirani ciljevi:

U skladu s preliminarnim procjenama očekuje se da će godišnje potpore biti oko 200.000 € s ciljem povećanja broja osiguranika vinograda. Državne potpore: NE

Prijave se dostavljaju do 30. travnja u kalendarskoj godini, osim od 2008, kada se Prijave moraju podnijeti do 15. studenog.

Mjere	Kriteriji	Mjerljivi pokazatelji
Osiguranje od prirodnih nepogoda	- Potvrda o registraciji vinograda	- praćenje postotka površina pod vinogradima osiguranika
	- osiguranja mora pokrivati površinu od najmanje 0,5 ha	- smanjenje gubitaka
	- podaci o berbi iz prethodne godine	- praćenje prinosa po hektaru
	- podnošenja ugovora o osiguranju	
	- potvrda o korištenju finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
	- potvrdu da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije	
Osiguranje od nepovoljnih klimatskih događaja	- PDV potvrda	
	- Potvrda o registraciji vinograda	- praćenje postotka površina pod vinogradima osiguranika
	- osiguranja mora pokrivati površinu od najmanje 0,5 ha	- smanjenje gubitaka
	- podaci o berbi iz prethodne godine	- praćenje prinosa po hektaru
	- podnošenja ugovora o osiguranju	
	- potvrda o korištenju finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
	- potvrdu da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije	
	- PDV potvrda	

Osiguranje od bolesti vinove loze	- Potvrda o registraciji vinograda	- praćenje postotka površina pod vinogradima osiguranika
	- osiguranja mora pokrivati površinu od najmanje 0,5 ha	- smanjenje gubitaka
	- podaci o berbi iz prethodne godine	- praćenje prinosa po hektaru
	- podnošenja ugovora o osiguranju	
	- potvrda o korištenju finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
Osiguranje protiv zaraze	- potvrdu da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije	
	- PDV potvrda	
	- Potvrda o registraciji vinograda	- praćenje postotka površina pod vinogradima osiguranika
		- smanjenje gubitaka
		- praćenje prinosa po hektaru
	- osiguranja mora pokrivati površinu od najmanje 0,5 ha	
	- podaci o berbi iz prethodne godine	

3.INVESTICIJE U VINARIJE I MARKETING VINA

Slovačka

Opis predloženih mjera: - kupnja softvera za upravljanje i vođenje poslova nabave, proizvodnje i logistike,

- ulaganja u nove tehnologije: nabava proizvodnih linija za upravljanje fermentacijom i proizvodnju bijelih vina i kupnje proizvodne linije za proizvodnju crnih vina,

- nabava proizvodnih linija za punjenje, pakiranje i označavanje, - osnivanje laboratorija za analizu; nabava aparata i kemikalija za opremanje laboratorija za kemijsku i mikrobiološku analizu vina, konzultantskih usluga i akreditaciju laboratorija prema normi ISO 17 025,

- uvođenje standarda hrane, konzultantske usluge, certificiranje, revizije sustava za uvođenje i održavanje standard za hranu (IFS, ISO 22 000, HACCP). Kvantificirani ciljevi:

- povećati ulaganja u poduzeća s naglaskom na preradi grožđa
- povećanje učinkovitosti proizvodnje, smanjenje ulaznih troškova u vinarstvu za 10%,
- poboljšanje kvalitete i uvođenje standardizacije proizvodnje,
- uvođenje novih proizvoda i tehnologija, - povećanje "zelene" proizvodnje;
- povećanje dodane vrijednosti vina za 20% i zadržavanje od 40% udjela na tržištu Slovačke,
- poboljšanje konkurentnosti.

Državne potpore: Ne

Prijave se dostavljaju do 15. kolovoza u kalendarskoj godini. Mjera mora biti proveden u roku od dvije godine od odobrenja zahtjeva. Plaćanje će se izvršiti u roku od tri mjeseca nakon kontrole na terenu.

Mađarska

Opis predloženih mjera: sektor grožđa i vina zahtijeva ciljane investicijske potpore kao sredstva za dugoročno planiranje, a pod unaprijed poznatim uvjetima. Pri provedbi mjera, potrebno je povući jasnu podjelu između mjera ruralnog razvijanja i nacionalnih mjeru, čime se nadmetanje za strojeve za uzgoj vinove loze može odvijati iz ruralnih razvojnih fondova, a modernizacija strojeva za preradu grožđa, vina, tretman vina i punjenje u boce su podržani od nacionalnih sredstava. Kvantificirani ciljevi: očekuje se da će modernizacija enoloških kapaciteta rezultirati u obnovi kapaciteta unutar raspona vrijednosti od HUF 2 do 2,5 milijarde.

Nacionalni podrška:

Mjerilo: Broj proizvođača koji su primili investicijske potpore i opseg moderniziranih kapaciteta

Češka

U skladu s člankom 15. cilj ulaganja u opremu za preradu grožđa i vina, infrastrukturu poduzeća i marketing vina, je poboljšati konkurentnost vina i tehnologija koje se koriste u proizvodnji vina.

Potpore osigurana izvan Uredbe Vijeća (EZ) br 479/2008

U okviru programa ruralnog razvoja za razdoblje 2007 - 2013 osi 1. u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) 1698/2005 potpora se koristi u sektoru vinogradarstva u skladu sa člancima 26 - mjera I.1.1 modernizacija poljoprivrednih gospodarstava, 28 - mjera I.1.3 dođavanje vrijednosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i 22 - mjere I.3.2 Postavljanje mlađih poljoprivrednika.

U okviru programa ruralnog razvoja za razdoblje 2007 - 2013 osi 1 u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) 1698/2005 potpora se koriste u sektora vinogradarstva u skladu s člankom 39 - mjera II.1.3 poljoprivredno-okolišne mjeru, dok je potpora za uzgoj vinove loze prihvatljiva u pod-mjeri ekološki prihvatljivih postupaka tj. pod organskom i integriranim poljoprivrednom proizvodnjom.

Detaljan opis predloženih mjera i njihovi kvantificirani ciljevi

- Mjera: ulaganje u preradu:

Ulaganja u preradu podrazumijeva investicije u dvije pod-mjera, koje su u potpunosti isključeni iz programa ruralnog razvoja za razdoblje 2007 - 2013. To su nabava novih preša za grožđe i nabava **special fermenting vessel to obtain red wine with active equipment for sinking the 'grape marc' cap!!!!** Ove investicije povećat će ukupnu učinkovitost poduzeća, precizno definirati dijelove grožđa za preradu i proces proizvodnje vina. Cilj Mjere je brzo povećati učinkovitost proizvodnje vinja s naglaskom na konačnu kvalitetu proizvoda.

- Mjera: investicije za poboljšanje tehnologije pretakanja (decanting) vina:

- kupnja novih filtera za vino. Cilj mjeru je povećanje kvalitete i učinkovitosti pretakanje vina s naglaskom na kvalitetu konačnog proizvoda.

c) Procjena očekivanih tehničkih, ekonomskih i socijalnih učinaka i utjecaja na okoliš,

- Mjera: Ulaganja u preradu

Ulaganjem u preradu ubrzati će se rast u tehničkim i tehnološkim razinama proizvodnje vina. Ove investicije će imati značajan utjecaj na podizanje kvalitete vina i na podizanje učinkovitosti proizvodnje. Osim toga očekuje se porast u kvaliteti finalnog proizvoda. Poboljšanje tehničke i tehnološke razine proizvodnje vina u skladu s gore navedenim podmjerama će uvelike poboljšati društveno okruženje jer će tehnologije i strojevi znatno poboljšati radno okruženje radnika. Korištenje novih tehnologija i strojeva biti će ekološki prihvatljivije.

- Mjera: investicije za poboljšanje tehnologije pretakanje vina

Ulaganja u poboljšanje tehnologije pretakanja vina - kupnjom novi filtera za vino - povećati će učinkovitost i kvalitetu finalnog proizvoda, a time i učinkovitost pretakanja vina. Korištenje novih filtera za vino biti će ekološki puno prihvatljivije.

d) Raspored za obavljanje pojedinih mjera

Sve mjeru će se realizirati u pojedinim godinama koje počinju sa 2009/2010 - vidi Dodatak

Kriteriji i kvantitativni pokazatelji, koji će se koristiti pri praćenju i ocjenjivanju, kao i mjere donesene kako bi se osiguralo da se programi podrške provode na pravilan i učinkovit način.

- Mjera: ulaganja u preradu

Kriteriji:

- povećati učinkovitost parametara obrade grožđa i / ili proizvodnje vina u odnosu na izvorno stanje,
- opravdati ulaganja,

- Mjera: investicije za poboljšanje tehnologije pretakanje vina: Kriteriji:

- poboljšanje parametara filtracije vina u odnosu na izvorno stanje
- opravdati ulaganje

g) utvrđivanje relevantnih tijela i subjekata odgovornih za provođenje programa podrške,

- tijelo koje provodi provjere i daje potporu programima je Državni poljoprivredni intervencijski fond (Saif) u Pragu.

Cipar

Opis predloženih mjer:

Potpore će se dodjeliti za materijalna i nematerijalna ulaganja u objekte za preradu, infrastrukturu vinarija i marketinga vina koja poboljšavaju ekonomski performanse poduzeća i unaprijeđuju svoju tehnološku infrastrukturu i brinu za jedno ili više od sljedećeg:

1. proizvodnju ili marketing proizvoda iz Dodatka IV Reg. EC479/2008,
2. razvoj novih proizvoda, procesa i tehnologija vezanih uz gore navedeno.

Prihvatljivi izdaci moraju biti:

(a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretnе imovine, (b) kupnja ili zakup, kupnja novih strojeva i opreme, uključujući računalni softver do tržišne vrijednosti imovine. Ostali troškovi vezani uz ugovor o najmu, kao što je marža najmodavca, troškovi refinanciranja kamate, režijski troškovi i osiguranje naknade, neće biti prihvatljivih (c) opći troškovi povezani s izdacima navedenim u točkama (a), i (b), kao što su naknade arhitekata i inženjera i naknade za usluge konzultacije, studije izvedivosti, stjecanje prava na patente i licence.

(d) troškovi za razvoj novih proizvoda, procesa i tehnologija odnositi će se na pripremne aktivnosti, kao što su dizajn, proizvod, proces ili tehnologija razvoja i ispitivanja i materijalna i / ili nematerijalna ulaganja koja se odnose na njih, prije početka korištenja novorazvijenih proizvodima, procesa i tehnologije u komercijalne svrhe.

Sljedeći će biti usvojeno:

1. Informacijski priručnici s detaljnim opisima predloženih mjer i predloženim rokovima za njihovo izvršenje;
2. kriterije za Prihvatljivost sudjelovanje apliciranja
3. Rokovi za provedbu prihvatljivih ulaganja; 4. Objektivni kriteriji za odabir i ocjenjivanje programa
5. Procedure za podnošenje prijava,
6. Zahtjevi i potrebne radnje koje treba poduzeti podnositelj zahtjeva i procedura za praćenje takve provedbe.

Bankovna garancija ili jamstvo koje odgovara ekvivalentu 5% od cijene investicije biti će

prihvaćeni predmet prilikom podnošenje zahtjeva za podršku, a

kako bi se osiguralo da se ulaganje provodi u skladu s odredbama

sporazuma između korisnika i nadležnog tijela. Korisnik investicijske potpore može zatražiti plaćanje unaprijed. Iznos unaprijed uplaćenog iznosa neće premašiti 20% javne pomoći u svezi s ulaganjem, a plaćanje će biti predmet osnivanja bankovne garancije ili jamstva koji odgovara ekvivalentu od 110% od iznosa. Garancija će biti realizirana kada stvari, koji odgovaraju javnoj pomoći vezanoj za investiciju, priđeu iznos akontacije.

Potpora će biti isplaćena nakon što se utvrdi da su sve investicije pokrivene zahtjevima, implementirane i kontrolirane na licu mjesta.

Kvantificirani ciljevi: iznos od 7.570.520 € je dodijeljen ovoj mjeri za razdoblje od 2009 do 2013 s ciljem poboljšanja ekonomskih performansi poduzeća i unapredjenja tehnološke infrastrukture.

Mjere	Kriteriji	Mjerljivi pokazatelji
Kupnja softvera za upravljanje operacijama i	- podnošenje projekata	- potvrda o kupnji softvera

vođenje evidencije kupnje, proizvodnje i logistike	- Potvrda o registraciji vinograda	- pojednostavljenje upravljanja proizvodnjom
	- Izvješće o proizvodnji vina za 3 prethodne godine	- kontrola nakon završetka mjere
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
	- potvrda da je dodijeljen organizacija identifikacijski broj	
	- PDV potvrda	
	- standardni programi kao što su MS Office, Windows Vista Corel i sl. su isključeni	
	- ulaganja najmanje SKK 20 000 i ne više od 200 000 SKK	
	- podnošenje projekata	- potvrda o kupnji nove tehnologije
Ulaganja u nove tehnologije	- Potvrda o registraciji vinograda	- racionalizaciji proizvodnje, kvalitetniji proizvodi
	- Izvješće o proizvodnji vina za 3 prethodne godine	- kontrola nakon završetka mjere
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
	- potvrda da je dodijeljen organizacija identifikacijski broj	
	- PDV potvrda	
	- otvoreni spremnici su isključeni	
	- ulaganja najmanje SKK 200 000 i ne više od 7 000 000 SKK	
	- podnošenje projekata	- potvrda o kupnji nove tehnologije
Ulaganja u proizvodne linije za punjenje, pakiranje i označavanje	- Potvrda o registraciji vinograda	- kontrola nakon završetka mjere
	- Izvješće o proizvodnji vina za 3 prethodne godine	
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
	- potvrda da je dodijeljen organizacija identifikacijski broj	

	<ul style="list-style-type: none"> - PDV potvrda 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaganje najmanje SKK 100 000 i ne više od 2 000 000 SKK 	
Uspostava laboratorija za analize	<ul style="list-style-type: none"> - podnošenje projekata 	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda o kupnji novog uređaja ili kemikalija
	<ul style="list-style-type: none"> - Potvrda o registraciji vinograda 	<ul style="list-style-type: none"> - povećanje praćenje kvalitete vina tijekom proizvodnog procesa
	<ul style="list-style-type: none"> - Izvješće o proizvodnji vina za 3 prethodne godine 	<ul style="list-style-type: none"> - kontrola nakon završetka mjere
	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda korištenja finansijskih sredstava 	
	<ul style="list-style-type: none"> - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca 	
	<ul style="list-style-type: none"> - obrtnica 	
	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda da je dodijeljen organizacija identifikacijski broj 	
	<ul style="list-style-type: none"> - PDV potvrda 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaganja u izgradnju i renoviranje su isključeni 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Ulaganje najmanje SKK 100 000 i ne više od 1 000 000 SKK 	
Ulaganja u uvođenje i održavanje standarda hrane	<ul style="list-style-type: none"> - podnošenje projekata 	<ul style="list-style-type: none"> - certifikat o uvođenju sustava
	<ul style="list-style-type: none"> - Potvrda o registraciji vinograda 	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda obavljanja revizije
	<ul style="list-style-type: none"> - Izvješće o proizvodnji vina za 3 prethodne godine 	<ul style="list-style-type: none"> - nadogradnja proizvodnih sustava kontrole
	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda korištenja finansijskih sredstava 	<ul style="list-style-type: none"> - kontrola nakon završetka mjere
	<ul style="list-style-type: none"> - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca 	
	<ul style="list-style-type: none"> - obrtnica 	
	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda da je dodijeljen organizacija identifikacijski broj 	
	<ul style="list-style-type: none"> - PDV potvrda 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganja najmanje SKK 50 000 i ne više od 200 000 SKK 	

4.RESTRUKTURIRANJE I KONVERZIJA VINOGRADA

Slovenija

Potpore je namijenjena za restrukturiranje i konverziju vinograda, koji su, skladno s prirodnim uvjetima tehnološki neprikladni za vinske sorte, položaj ili druge tehnološke zahtjeve, ili su zasađen sortama vina za kojima ne postoji odgovarajuća potražnja. Vinograd, koji je predmet restrukturiranja, ne može biti mlađi od 10 godina. Potpora za restrukturiranje i pretvorbu vinograda može pokriti samo zamjenu sorti, preseljenje vinograda ili poboljšanje tehnike upravljanja. Normalna obnova vinograda koji su došli do kraja prirodnog života nije prihvatljiva.

Uvjeti za provedbu mjera potpore:

- Predmet restrukturiranja je područje veličine najmanje 0.1ha;
- Korisnik obrađuje barem minimalne površine vinograda,
- Prije restrukturiranje korisnik podnosi zahtjev za program restrukturiranja AAMRD-u i nakon restrukturiranja izjavu o ostvarivanju potpora,
- Podrška se isplaćuje ako se utvrdi, kroz sredstva kontrole na licu mjesta, da su provedene sve mjere ili ako korisnik plaća osiguranje u iznosu od 120% potpore. U slučaju plaćanja osiguranja sve mjere moraju se provesti do kraja druge godinu od dana nakon podnošenja zahtjeva za potporu. Osiguranje se otpušta nakon što je provodena kontrola restrukturiranje na licu mjesta.

Iznos potpore za restrukturiranje je definiran u svjetlu priznati troškova restrukturiranja, iz doprinosa priznaju troškova i vrijednost gubitak prihoda, i to: - priznati troškovi restrukturiranja su definirani prema području restrukturiranja i poteškoćama prilikom podizanja vinograda u skladu s izračunima koje svake godine, priprema Poljoprivredni institut Slovenije,

- doprinos priznatim troškovima svake se godine određuje se prema raspoloživim sredstvima i podnesenim programima restrukturiranja,
- vrijednost gubitka prihoda može biti plaćena samo za restrukturiranje na temelju prava presadivanja uzimajući u obzir predviđeni prihod u tri godine nakon sadnje vinograda.

U definiranju iznosa potpora uzimaju se u obzir također i propisana umanjenja potpora, ukoliko je restrukturirana područje manja od površine u primjeni. Kvantificirani ciljevi: Cilj mjere je povećanje konkurentnosti i kvalitete proizvodnje već u vinogradima. Krajnji cilj je povećati restrukturirane površine vinograda sa sadašnjih 250-300ha barem 350-400ha godišnje.

Slovačka

Opis predloženih mjera:

- promjena strukture sorti vinograda u svrhu sadnje sorti vrhunske kvalitete i sorti koje su tradicionalne za određeno područje, uz očuvanje izvornih područja proizvodnih vinograda,
- promjena tehnike uzgoja – gušća sadnja s najmanje 4 000 čokota po hektaru, uz očuvanje izvornih područja proizvodnih vinograda,
- nadopunjavanje sadnje optimalnim brojem čokota u vinogradu, kad broj čokota padne za najmanje 20% kako bi se održala učinkovita proizvodnja u vinogradarstvu; vinograd mora biti 5-15 godina star i struktura sorte u vinogradu mora biti sačuvana,
- premještanje vinograda u područja/regije bolje kvalitete, te na padine (obronke), uz očuvanje izvornih područja proizvodnih vinograda,
- krčenje za naknadni sadnju u vezi s promjenom vrste, promjenom tehnike obrađivanja zemljišta i preseljenje vinograda.

Kvantificirani ciljevi: - poboljšati kvalitetu proizvodnje vina,

- prilagodba novim uvjetima na tržištu i promjenama u ponašanju potrošača,
- učinkovitija proizvodnja vina,
- povećanje konkurentnosti slovačkog vina,
- bolje korištenje proizvodnih potencijala, godišnje oko 200 do 250 ha.

Prijave se dostavljaju do 30. travnja kalendarske godine. Rok za provedbu mjera ne smije prelaziti pet godina od odobrenja zahtjeva. U tom roku operacije se moraju provoditi kako slijedi:

- promjena strukture sorti, promjena tehnike uzgoja i preseljenje vinograda: u roku od pet godina od odobrenja zahtjeva:
- nadopunjavanje sadnje: u roku od tri godine od odobrenja zahtjeva,
- grubbing-up: u roku od dvije godine od odobrenja zahtjeva. Plaćanje će se izvršiti u roku od tri mjeseca nakon provjere na licu mjesta.

Mađarska

Opis predloženih mjera:

- konverzija sorte,
- premještanje vinograda,
- poboljšanje tehnike upravljanja vinogradima.

U osnovi, želimo postizanje tih ciljeva kroz sljedeće tehničke natječajnih postupaka koji se temelje na:

- različite stope potpore, ovisno o broju čokota,
- različite stope potpore ovisno o gradijentu,
- sadnja sorti koje će se koristiti za vina s oznakom zemljopisnog podrijetla ili oznake izvornosti u određenom području.

Reforma EU organizaciji tržišta vina ima za cilj jačanje održivog sektora vina, ali u slučaju Mađarske ove će biti moguće samo ako obnovu / poboljšanje kroz restrukturiranje vinograda bude podržana iz potpore EU. Kao rezultat vertikalne podjele mađarskog sektora grožđa i vina, više od 70% proizvedenog vina ne potječe iz vlastitog uzgoja grožđa. Sukob interesa između vinogradara i proizvođača vina čini nemogućim profitabilni rad vinogradara. Poduzeća za preradu i distribuciju grožđa iz vlastite proizvodnje moraju nastaviti povećanje veličine njihovih gospodarstava i prostora. Mađarska podupire konverziju, obnovu i poboljšanje strukture vinograda, a od našeg ulaska u EU isto je nastavljeno, s ciljem kontinuiranog restrukturiranja vinograda zasadenih zastarjelim sortama i strukture u skladu s potrebama tržišta.

Prema EU organizaciji tržišta vina, Mađarska mora ispuniti sljedeće izazove u restrukturiranju i pretvorbi:

- zamjena ljudska radna snaga kroz stvaranje vinograda pogodnih za mehanizaciju,
- povećanje udjela vinograda koji imaju velike omjere bilja, niskim opterećenjem, a koji su prikladni za proizvodnju kvalitetnih vina;
- povećanje udjela vinograda zasadenih na strmim padinama pogodnih za proizvodnju kvalitetnih vina;
- nastavak uzgoja vinove loze u tradicionalnim vinorodnim područjima kroz konverziju do modernih čokota,
- konverzija sorti pogodnih za proizvodnju vina koja zadovoljavaju zahtjeve tržišta,
- promicanje proizvodnje tradicionalnih mađarskih sorti;
- korištenje kombinacije podloge i sorte otporne na klimatske promjene,
- konverzija sorti prikladnih za proizvodnju kvalitetnih vina i dostizanje tržišnih standard
- promicanje ekološkog vinogradarsva kroz konverziju sorte pogodne za tu svrhu.

Kvantificirani ciljevi: očekuje se 1 500 do 2 000 prijava u okviru mera i obnova od 1 400 do 1 600 hektara godišnje područja zasadenog lozom.

Mjerilo: Površina prihvatljivih vinograda

Češka

Promjene u sastavu sorti u Češkoj u ovisnosti su od preferencija krajnjih potrošače. Ova mera se također može koristiti za prijelaz sa konvencionalnog na integrirani način proizvodnje grožđa i od toga na ekološku proizvodnju iz koje se mogu dobivati i mnogo zahtijevnija organska vina, ukoliko za istima postoji interes među krajnjim potrošačima. Korištenje odgovarajućih padina, osobito onih pod postojećim vinogradima, je značajni element stvaranja krajobraza. Premještanje vinograda na nagibe je tradicionalna mera koje te cilejvese može ostvariti i u praksi. Predložene mjeru, u pravilu, potrebno je povezati sa povijesnim korištenje kulturnih krajolika i uzgoja u Srednjoj Evropi.

Smanjenjem proizvodnje grožđa po jednom trsu, istovremenim povećanjem broja trsova održava proizvodni potencijal te poboljšava zdravlje bilja te ujedno i kvaliteta grožđa i vina proizvedenog na taj način. Poboljšanje tehnika uzgoja vinove loze podržava jedan od glavnih ciljeva u reformi zajedničke organizacije tržišta vina, kojom se povećava kvaliteta europskih vina. Zaštita vinove loze od šteta od divljači i ptica je jedna od mera za poboljšanje tehnike za uzgoj vinograda i održavanje vinove loze u zdravom stanju čime se osigurava proizvodnja zdravog voća za proizvodnju vina bez povećanja uporabe kemikalija. To se može obavljati ili mehanički ili drugim aktivnostima npr. aktivni način koji uključuje zvuk te ne ometa biološku raznolikost vinogradarskog okoliša.

Cipar

Opis predloženih mera: mjeru obuhvaćaju provedbu bilo koje od sljedeće tri aktivnosti – konverzija sorte, uključujući i putem cijepljenja,

- preseljenje vinograda,
- poboljšanje tehnike za upravljanjem vinogradima.

Obnova vinograda koji su došli do kraja svojeg prirodnog životnog vijeka nije prihvatljiva.

Ciljevi ove mjere su:

1. povećanje konkurentnosti proizvođača vina
2. modernizacija vinograda
3. promicanje nasada visoke kvalitete
4. proizvodnja vina sukladno preferencijama i potrebama kupaca

Potrebito definirati: 1. rokove za provedbu restrukturiranja poslovanja, koji ne smiju prijeći tri godine za restrukturiranje
 2. prava podnositelja zahtjeva i kriterije za sudjelovanje
 3. objektivne kriterije za određivanje prioriteta i odabir prijava u skladu s člankom 104 (9) Uredbe (EZ) br 479/2008,
 4. Informativne priručnike s detaljnim opisima predloženih mjeri i rokovima za njihovo izvršenje;
 5. postupke za podnošenje prijava, 6. potrebne radnje koje će poduzeti podnositelja zahtjeva za svaku finansijsku godinu, mjeru
 koje treba provesti u toj finansijskoj godini, područje na koje se odnosi svaka mjeru i postupak za praćenje provedbe takve mjeru
 7. minimalna veličina od 0,1 hektara koja se može kvalificirati za potporu za restrukturiranje i pretvorbu,
 8. Potpora za mjeru:

I. naknada proizvođačima za gubitak prihoda zbog provedbe mjeru (to će pokriti 100% relevantnih gubitaka) II. doprinos za troškove restrukturiranja i pretvorbe će pokriti 50% troškova

Potpore se isplaćuje za zasađeno područje, definirano u skladu s člankom 75 (1) reg.555/2008.

Podrška za presadjivanje bit će isplaćena proizvođaču unaprijed prije započinjanja operacije, pod uvjetom da je provedba prethodnog poslovanja završena, provjerena i odobrena od strane nadležnog tijela. Provedba operacije će se održati do kraja druge godine nakon uplaćene akontacije.

Kvantificirani ciljevi: U razdoblju od 2009 - 2013, cilj je potaknuti restrukturiranje i pretvorbu vinograda površine 550 hektara za prethodno procijenjeni iznos od cca 9.348.800 eura.

Mjera	Kriteriji	Mjerljivi pokazatelji
Promjena vrste	- izrada projekta s programom provedbe	- Nova struktura sorti u vinogradu
	- najmanja površina 0,1 ha	- završena nosiva konstrukcija s barem jednom nosivom žicom
	- izvorni vinograd mora biti u proizvodnji	- stopa ukorijenjenih biljaka mora biti najmanje 80% najkasnije na kraju godine nakon sadnje
	- potvrda registracije vinograda s potvrdom uzgoja sorte	- stanje usjeva nakon završetka mjeru mora biti zadovoljavajuće
	- potvrda o berbi iz prethodne godine	- kontrola na licu mesta prije i nakon završetka provedbe mjeru
	- podnošenje promotivnih materijala za nove sorte i potvrdu njihove certifikacije	
	- dokumenti o mapiranju zemljišta koje je predmet mjeru restrukturiranja vinograda	
	- potvrda korištenja finansijskih sredstava	
	- izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca	
	- obrtnica	
Promjena tehnike uzgoja	- potvrda da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije	
	- PDV potvrda	
	- izrada projekta s programom provedbe	- najmanje 4 000 trsova po ha u vinogradu
	- najmanja površina 0,1 ha	- završena nosiva konstrukcija s barem jednom nosivom žicom

	<ul style="list-style-type: none"> - izvorni vinograd mora biti u proizvodnji - potvrda registracije vinograda s potvrdom uzgoja sorte - potvrda o berbi iz prethodne godine - podnošenje promotivnih materijala za nove sorte i potvrdu njihove certifikacije - dokumenti o mapiranju zemljišta koje je predmet mjere restrukturiranja vinograda - potvrda korištenja finansijskih sredstava - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca - obrtnica - potvrda da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije - PDV potvrda 	<ul style="list-style-type: none"> - stopa ukorijenjenih biljaka mora biti najmanje 80% najkasnije na kraju godine nakon sadnje - stanje usjeva nakon završetka mjera mora biti zadovoljavajuće - kontrola na licu mjestu prije i nakon završetka provedbe mjere
	<ul style="list-style-type: none"> - izrada projekta s programom provedbe - najmanja površina 0,1 ha - vinograd mora biti 5 do 15 godina u produktivnosti - manjak trsova mora biti najmanje 20% - potvrda o registraciji vinograda sa stvarnom strukturom vinograda i stvarnim brojem trsova po ha - potvrda o berbi iz prethodne godine - podnošenje promotivnih materijala za nove sorte i potvrdu njihove certifikacije - dokumenti o mapiranju zemljišta koje je predmet mjere restrukturiranja vinograda - potvrda korištenja finansijskih sredstava - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca - obrtnica - potvrda da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije - PDV potvrda 	<ul style="list-style-type: none"> - struktura sort mora odgovarati izvornoj strukturi - stopa ukorijenjenih biljaka mora biti najmanje 80% najkasnije na kraju godine nakon sadnje - stanje usjeva nakon završetka mjera mora biti zadovoljavajuće - kontrola na licu mjestu prije i nakon završetka provedbe mjere
Nadopunjavanje sadnje		
Premještanje vinograda	<ul style="list-style-type: none"> - izrada projekta s programom provedbe - najmanja površina 0,1 ha - izvorni vinograd mora biti u proizvodnji 	<ul style="list-style-type: none"> - Karta novih vinograda - specifikacija vinogradarskih područja izvornih i novih vinograda - završena nosiva konstrukcija s barem jednom nosivom žicom

	<ul style="list-style-type: none"> - potvrda o izvornom položaju vinograda - potvrda o berbi iz prethodne godine - podnošenje promotivnih materijala za nove sorte i potvrdu njihove certifikacije - dokumenti o mapiranju zemljišta koje je predmet mjere restrukturiranja vinograda - potvrda korištenja finansijskih sredstava - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca - obrtnica - potvrda da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije - PDV potvrda 	<ul style="list-style-type: none"> - stopa ukorijenjenih biljaka mora biti najmanje 80% najkasnije na kraju godine nakon sadnje - stanje usjeva nakon završetka mjera mora biti zadovoljavajuće - kontrola na licu mjestu prije i nakon završetka provedbe mjere
Krčenje	<ul style="list-style-type: none"> - izrada projekta za promjenu vrste i / ili mijenjanje tehnika uzgoja i / ili premještanje vinograda - najmanja površina 0,1 ha - izvorni vinograd mora biti u proizvodnji - potvrda o registraciji vinograda - potvrda o berbi iz prethodne godine - dokumenti o mapiranju zemljišta koje je predmet mjere restrukturiranja vinograda - potvrda korištenja finansijskih sredstava - izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca - obrtnica - potvrda da je dodijeljen identifikacijski broj organizacije - PDV potvrda 	<ul style="list-style-type: none"> - uklanjanje svih trsova i nosive konstrukcije - podnošenje potvrde o pravu Grubbing-up - fizički pregled prije i nakon završetka provedbe mjere